

VASTWERKEN

jouw Marine, nu en straks

LANDELIJKE CONTACTDAG AVOM

VETERANENDAG 2024

**EEN AVOM-LID VERTELT:
DICK VAN ESSEVELDT**

**NEDERLANDSE ONDERZEEËR
GEVONDEN IN MALEISCHE WATEREN**

REDACTIE**Redactie**

Pieter Duijf
M: 06 103 139 70

Eindredactie

Hoofdbestuur
Correspondent in de West

Joop Kooijman

Vormgeving

www.editoo.nl

REDACTIE-ADRES

E: redactie@avom.nl

ADVERTENTIES/ACTIES

Hoofdbestuur

KOPIJ

Kopij voor het volgende nummer dient uiterlijk 10 november a.s. in het bezit te zijn van de redactie.
E: redactie@avom.nl

VERSCIJNINGSDATUM

Medio september 2024

REALISATIE EN VORMGEVING

Editoo B.V., Veenendaal

OPZEGGING LIDMAATSCHAP

Kan alleen schriftelijk met ingang van het einde van het verenigingsjaar met inachtneming van een opzegtermijn van 4 weken.

LINKS AVOM:

W: www.avom.nl

ERELEDEN

M.J.M. Borsboom

FOTO VOORZIJD E OMSLAG:

Siem Smit(links), de nieuwe pelotonscommandant van de AVOM, naast zijn voorganger Anton Smits

Officieel orgaan van de **AVOM**. Algemene Vereniging van Oud- en actief dienend personeel van de Koninklijke Marine.
Beschermer vice-admiraal René Tas

HOOFDBESTUUR**André van Duijvenvoorde**

algemeen voorzitter
veteranenzaken

M: 06 254 082 07

E: voorzitter@avom.nl

Koos van der Spek

Secretaris

T: 06 252 953 07

E: secretaris@avom.nl

Gerard Kamp

penningmeester

M: 06 511 224 56

E: penningmeester@avom.nl

John Huf

(beoogd) secretaris
coördinator nuldelijnszorg

M: 06 425 953 34

E: Born.as.storm@gmail.com

Wim Brons

algemeen bestuurslid

M: 06 224 674 41

E: w.brons@avom.nl

POSTADRES HOOFDBESTUUR AVOM

Diepenbrockstraat 109a
3131 TB Vlaardingen

AVOM OP FACEBOOK:

<https://www.facebook.com/groups/avomnl>

Scan de QR code

Nog geen lid van de AVOM of abonnee van VastWerken?

Ga naar www.avom.nl en meld u direct aan!

SPONSORING

Onze activiteiten worden mede mogelijk gemaakt door het vfonds.

LIDMAATSCHAP AVOM

Leden per jaar € 30,00.

CONTRIBUTIEREKENING

IBAN NL 07 INGB 0004 8978 12

t.n.v. AVOM Contributie

BIC INGBNL2A

EVENEMENTEN-REKENING

IBAN NL 96 ABNA 0549 4607 64

t.n.v. AVOM

BIC ABNANL2A

AVOM-SHOP**Wim Brons**

M: 06 224 674 41

E: w.brons@avom.nl

LEDENADMINISTRATIE AVOM**Peter Beaujean**

M: 06 513 586 06

E: paw.beaujean@casema.nl

WEBMASTER

SiteMasters Webdevelopment & Online marketing

VAST WERKEN

Verschijnt 4x per jaar. In maart, juni, september en december. De inhoud van de artikelen in VastWerken hoeft niet noodzakelijkerwijs de mening van het hoofdbestuur van de AVOM weer te geven.

De AVOM is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Brabant, nr. 402 59 764. De AVOM is aangesloten bij de Stichting Veteranenplatform.

- 03** VAN DE VOORZITTER
- 04** LANDELIJKE CONTACTDAG
- 05** NIEUWE FASE AVOM WEBSITE
- 05** SUCCESVOLLE VETERANENDAG
- 07** DOEN JULLIE MEE AAN DE WALK4VETERANS
- 08** EEN AVOM-LID VERTELT: DICK VAN ESSEVELDT
- 12** ANDRÉ VAN DUIJVENVOORDE: 'HET WAS MIJN TIJD NOG NIET'
- 13** TEN ANKER ONLINE ABONNEMENT
- 14** 95-JARIG BESTAAN VKC
- 16** HUIDIGE POSITIE NEDERLANDSE KOOPVAARDIJ
- 18** NIEUWS VAN DE AFDELINGEN
- 19** REÜNIE EX-SCHRIJVERS
- 20** CARIBISCHE BERICHTEN
- 21** DUIKERS VINDEN GEZONKEN ONDERZEEËR
- 22** MUSEUMNIEUWS
- 24** BOEKENNIEUWS
- 25** KAREL DOORMAN TERUG IN DEN HELDER
- 26** RUSSISCHE VLOOT GE-ËSCORTEERD
- 27** ESCORTE CHINESE MARINESCHEPEN
- 28** EREGALERIJ
- 29** EVENEMENTENKALENDER
- 30** IN MEMORIAM
- 30** OVERZICHT NIEUWE LEDEN
- 31** CONTACTGEGEVENS AFDELINGEN
- 32** AVOM SHOP

Voor u ligt het tweede bericht van uw voorzitter. Ik heb de periode vanaf 8 mei tot op heden voornamelijk gebruikt om mij goed te oriënteren op de AVOM en de omgeving waarin de AVOM opereert, zoals de contacten met de afdelingen en de contacten naar buiten, zoals onder meer met de Koninklijke Marine. Uiteraard was dit alles mij niet onbekend, maar nu sta ik hier toch in een andere positie.

De AVOM is een mooie vereniging. Daarvan was ik altijd al overtuigd. Hoe ben ik ertoe bewogen om lid van de AVOM te worden? Oorzaak drank. In 1999 bezocht ik met mijn echtgenote en kinderen de Vlootdagen in Den Helder. Wij liepen een grote tent binnen waarin een ruime bar stond. In die tent bevond zich ook een stand van de AVOM. Ik zag dat het bier rijkelijk vloeide en stortte mij in het feestgewoel. Op een zeker moment liep ik daar mijn zwager, wijlen Kor Zwanenburg, tegen het lijf. Hij was MATR I b.d. en lid van de afdeling Groningen. Onder het genot van een biertje vroeg hij mij waarom ik geen lid van de AVOM was. Ik vertelde hem dat ik al lid was van het COM en dat ik dat voldoende vond. Hij antwoordde: "Kom bij de AVOM. Daar is het altijd gratis bier". Ik keek om mij heen, zag dat er veel bier werd geschonken en dat niemand betaalde. Mij werd het ook kosteloos aangeboden. Ik dacht dat hij gelijk had. Ik zei tegen hem: "Maak mij maar lid. Gratis bier gaat er altijd wel in". Op deze bijzondere manier ben ik lid van de AVOM geworden. Dat is nu al meer dan 25 jaar. Ik kan u echter wel verzekeren, dat ik die bar met gratis AVOM-bier nog niet heb ontdekt. Op het COM na is de AVOM de grootste vereniging van oud en actief dienende militairen van de KM. Per 17 juli 2024 bedraagt het aantal leden 1129. Daarvan zijn 347 leden veteraan en 665 post actief. Uiteraard fluctueren deze getallen, omdat er leden overlijden of om andere (meest medische) redenen afhaken. Dit is geen fenomeen dat uitsluitend op de AVOM betrekking heeft. Alle verenigingen van oud- en actief militairen kampen hiermee. Voor ons als bestuur de opdracht om meer beleid te ontwikkelen op het gebied van ledenwerving en ledenbehoud. Voor u allen als leden ons verzoek om u als ambassadeurs voor de AVOM op te stellen en mogelijk een nieuw lid aan te brengen.

Zoals hierboven genoemd hebben alle militaire verenigingen last van terugloop van hun leden. Uiteraard is het natuurlijk verloop de grootste oorzaak. Het aantal nieuwe leden valt erg tegen. Om die reden, zeker ook om nog leuke dingen voor de leden te kunnen doen, hebben ons verzoeken bereikt tot samenwerking te komen. Deze vragen kwamen zowel van de afdelingen van de AVOM als van andere verenigingen, zoals de Bond van Wapenbroeders. Oriënterende besprekingen op het niveau van hoofdbesturen zullen in september met drie verenigingen worden gehouden. Overigens vindt al samenwerking plaats. De afd. Zeeland heeft een goede samenwerking met het COM Zeeland. De afd. Salland timmert op dat gebied ook succesvol aan de weg, denk aan de Salland BBQ. Elders is ook samenwerking begonnen met landmachtverenigingen. Deze hadden een wisselend succes. Het hoofdbestuur is heel positief over samenwerking, zowel met KM-verenigingen als die van andere krijgsmachtonderdelen. Omdat onze afdelingen autonoom zijn, is ons advies te beginnen met samenwerking aan de basis, dus op afdelingsniveau. Tast elkaar af en bezie wat we voor elkaar kunnen betekenen. Het moet tenslotte uitdraaien op een win-win situatie

Zoals bekend vindt op woensdag 24 oktober 2024 de Landelijke Contactdag van de AVOM plaats in het gebouw de Dukdalf te Den Helder. Wij zijn zeer vereerd dat de C-ZSK, vice-admiraal Tas, onze beschermheer, heeft aangekondigd de reünie te bezoeken en het woord te voeren. Voor wat betreft de inhoud van ons programma verwijs ik graag naar de al rondgestuurde mail en de advertentie in deze aflevering van Vast Werken. Het wordt een dag van ontmoeten. Wij hopen dat eenieder zoveel mogelijk zal komen. Aan de kosten, € 10,- p.p., zal het niet liggen. Ik besef, dat de afstand naar Den Helder voor sommigen van ons ver is, maar ik hoop toch dat dit geen belemmering is. Wij zijn tenslotte niet voor een kleintje (afstand) vervaard. **EENS MARINE ALTIJD MARINE.** De reünie heeft tot 10.15 uur een inloop, omstreeks 10.30 uur komt admiraal Tas aan. Na zijn toespraak gaat de bar open. Ik hoop u allen in Den Helder te zien. Laten we er allemaal een gezellige dag van maken waarop we met genoeg kunnen terugkijken.

Ik groet u allen.
André E. van Duijvenvoorde

LANDELIJKE CONTACTDAG

DONDERDAG 24 OKTOBER 2024

LOCATIE “DE DUKDALF”
HOOFDGRACHT 4 1781 AA DEN HELDER
(DE VOORMALIGE RIJKSWERF)

Er is voldoende parkeergelegenheid (gratis).
De loopafstand vanaf het station is 15 minuten.

PROGRAMMA

- **09.45-10.15 uur** - Aankomst leden/partners en genodigden. Koffie met gebak.
- **10.30 uur** - Ontvangst van de Commandant Zeestrijdkrachten vice-admiraal René Tas, opening door de voorzitter gevolgd door een toespraak van de C-ZSK. Na de toespraak van de C-ZSK wordt de bar geopend.
- **12.30 uur** - Indische maaltijd
- **15.00- 15.30 uur** - Afscheid, einde contactdag.

De Dukdalf ligt naast het Marinemuseum.

Met een museumjaarkaart of een veteranen/postactievenpas is de toegang tot het museum gratis. Zij die niet over een dergelijke pas beschikken kunnen bij aankomst in de Dukdalf een gratis toegangskaat verkrijgen.

Voor leden/partners en begeleiders is de eigen bijdrage € 10,- (Dit is alleen voor de reünie, niet voor het museum). Bij aankomst ontvangt u 2 consumptiemunten per persoon. Meerdere munten zijn verkrijgbaar tegen betaling (€ 5 per vier munten)

Vanaf vandaag kunt u zich aanmelden.

U wordt verzocht uw bijdrage over te maken op de AVOM-evenementenrekening NL 96 ABNA 0549 4607 64 met vermelding van uw naam en de naam van de partner/begeleider. Na betaling ontvangt u géén bevestiging van inschrijving, uw bank afschrijving is de bevestiging.

Afdelingen die voor gezamenlijk vervoer een (mini) bus inzetten kunnen bij de penningmeester van het hoofdbestuur een tegemoetkoming van 75% van de kosten aanvragen. Voor een eventueel gezamenlijk vervoer dient u contact op te nemen met uw afdeling. Algemene leden kunnen zich wenden tot de secretaris/contactpersoon van de dichtst bijgelegen afdeling. (zie VastWerken)

NIEUWE FASE AVOM WEBSITE

De website van de AVOM (AVOM.nl) gaat een nieuwe fase in. Peter Janssen, de toegewijde webdesigner die jarenlang verantwoordelijk is geweest voor het ontwerp en onderhoud van de website, heeft aangegeven zijn werkzaamheden te beëindigen. Het hoofdbestuur van AVOM wil Peter oprecht bedanken voor zijn jarenlange inzet en de prachtige, informatieve website die hij heeft helpen opbouwen en onderhouden.

Het stokje wordt nu overgedragen aan SiteMasters Webdevelopment & Online marketing, die de verantwoordelijkheid voor de website op zich zullen nemen. Het hoofdbestuur heeft het volste vertrouwen in een soepele overgang en kijkt uit naar de vernieuwingen en verbeteringen die het nieuwe webteam zal brengen. De inspanningen van Peter Janssen zullen altijd gewaardeerd blijven, en zijn werk heeft een solide basis gelegd voor de toekomst van de AVOM-website.

SUCCESSVOLLE VETERANENDAG 2024

Op zaterdag 29 juni 2024 vond de 20e editie van de Nederlandse Veteranendag plaats in Den Haag. Dit jaarlijkse evenement vierde en eerde Nederlandse veteranen voor hun inzet en offers.

De ceremonie in de Koninklijke Schouwburg markeerde het begin van een dag vol activiteiten waar diverse prominente sprekers aanwezig waren, waaronder Koning Willem-Alexander, die de veteranen persoonlijk eerde voor hun inzet en offers voor het land. Daarnaast werden er persoonlijke verhalen van veteranen gedeeld, wat zorgde voor emotionele momenten en een diepe waardering vanuit het publiek. Deze verhalen benadrukten niet alleen de moed en toewijding van de veteranen, maar ook de impact van hun dienst op hun persoonlijke leven en dat van hun families. Tijdens de ceremonie werden ook onderscheidingen uitgereikt aan veteranen die zich op uitzonderlijke wijze hebben ingezet voor vrede en veiligheid. De ceremonie eindigde met een traditioneel en indrukwekkend defilé waarbij veteranen en militairen langs het staatshoofd en andere hoogwaardigheidsbekleders naar het Malieveld marcheerden.

Op het NLVi-plein was de plek om te ontspannen, te genieten van muziek en voor een goed gesprek. Op het plein waren verschillende organisaties aanwezig, waaronder het Landelijke Zorgsysteem voor Veteranen (LZV) en de Bond Nederlandse Militaire Oorlogs- en Dienstslachtoffers (BNMO) en het NLVi. Bezoekers konden hier informatie krijgen over diverse diensten, op de cover van de Checkpoint en genieten van een kop koffie terwijl ze herinneringen ophaalden met oude bekenden. Dit jaar bood het NLVi-plein ook live muziek van Veteranen TV en Radio, waar bezoekers verzoeknummers konden aanvragen in de vorm van een 'Plaat voor je maat' om hun kameraden in het zonnetje te zetten. Deze uitzending wordt binnenkort nog een keer herhaald door Veteranen TV en Radio. De aangevraagde nummers alvast terugluisteren? Dan kan via de playlist op Spotify. Deze muzikale omljsting droeg bij aan de feestelijke sfeer en gaf een extra dimensie aan de dag. Ook de AVOM liet zich niet onbetuigd en nam met het eigen peloton deel aan het defilé.

(Bron: o.a. Nederlands Veteraneninstituut)

OVERLIJDENSBERICHT

JOSEPHUS LEONARDUS ANTONIUS VAN AALST

Vice-admiraal b.d.
Oud Inspecteur-Generaal der Krijgsmacht
Oud Chef der Hydrografie

Ridder in de Orde van Oranje-Nassau

Venlo,
23 september 1942

Heemstede,
31 augustus 2024

Correspondentieadres:
Camphuysenlaan 1
2106 AL Heemstede

Eindelijk erkenning voor diensslachtoffers

20STE VETERANENDAG: MEER AANDACHT VOOR GEWONDE MILITAIREN EN VETERANEN

De BNMO is blij met de toezegging dat er nog voor het einde van het jaar een draaginsigne komt voor militaire oorlogs- en diensslachtoffers (MOD). Het betreft zo'n 12.500 militairen die in en door de dienst fysieke of psychische schade hebben opgelopen. Tweederde van hen is geen veteraan en de BNMO zet zich al jaren in om iets te veranderen aan het gebrek aan erkenning bij deze groep militairen die vaak een zwaar offer hebben gebracht.

Zaterdag 29 juni vond de 20ste editie van de Nationale Veteranendag plaats in Den Haag. Een heugelijk jubileum, evenals het 10-jarig bestaan van de Veteranenwet. In de aanloop naar de Veteranendag werd dan ook veel aandacht besteed aan wat er inmiddels allemaal tot stand gekomen is op het gebied van zorg, erkenning en waardering voor veteranen..

Net als in voorgaande jaren vroeg Ronald Odenkirchen, voorzitter van de Bond van Nederlandse Militaire Oorlogs- en diensslachtoffers (BNMO), daarbij aandacht voor de positie van de leden van de BNMO die diensslachtoffer zijn en vaak geen veteranenstatus hebben, alsmede voor alle MOD-ers. Ook het eerdere pleidooi van Odenkirchen voor een fonds waarop beschadigde veteranen een beroep

kunnen doen als zij -al dan niet in het kader van hun behandeling- een terugkeerreis willen maken naar hun voormalige uitzendgebied, is opgepakt. Momenteel worden dergelijke reizen door Defensie aangeboden voor veteranen van Dutchbat III en hun partners n.a.v. de aanbevelingen van de commissie Borstlap. Bij de bespreking van de Veteranennota werd door Jimme Nordkamp (PvdA/GL) en Derk Boswijk (CDA) een motie ingediend waarin de regering verzocht wordt om te onderzoeken hoe deze terugkeerreizen verbreed kunnen worden. Zowel voor wat betreft uitzendgebied als de toegankelijkheid. Dat laatste met het oog op veteranen en/of diensslachtoffers die niet de financiële middelen hebben om volledig zelfstandig een terugkeerreis te bekostigen, aldus de motie.

De BNMO werd op 25 augustus 1945 opgericht om de belangen de in mei 1940 gewond geraakte veteranen te behartigen. In de loop der jaren breidde de doelgroep van de BNMO zich steeds verder uit. Vanaf 1977 kwamen diensslachtoffers erbij en sinds 2014 heeft de BNMO zich opengesteld voor medewerkers van de politie, brandweer en ambulancediensten die door hun werk beschadigd zijn geraakt. De begeleidingsprogramma's die de BNMO aanbiedt zijn ook bestemd voor hun partners en andere gezinsleden.

DOEN JULLIE MEE AAN DE WALK4VETERANS?

We leven alweer 80 jaar in vrijheid! Om die vrijheid te vieren en tegelijkertijd lekker in beweging te blijven, nodigen we u van harte uit om mee te doen met de Walk4Veterans, hét sponsorevenement van Hulp voor Helden voor veteranen.

Dit jaar bieden wij 3 verschillende mogelijkheden aan hoe u kunt deelnemen aan het evenement. Mocht u niet mee kunnen of willen doen, wordt dan ambassadeur van het evenement en help ons met het verspreiden van de informatie! Zo draagt u ook een steentje bij.

Wij roepen het bedrijfsleven op om te pauzeren in september met elke dag lunchwandelen. Zo staat het bedrijf de hele maand september in het teken van lunchwandelen en met de collega's stil bij de inzet van onze veteranen. Bedrijven als Damen Naval, Aeronamic en Reaseuro gingen u al voor.

Ben jij veteraan en werkzaam in het bedrijfsleven? Moedig jouw collega's dan aan om mee te doen! Misschien niet voor jezelf, want 'jij deed toch gewoon wat je moest doen?', maar doe het voor het vergroten van de erkenning en waardering in onze samenleving - voor toekomstige generaties veteranen.

De gehele maand september kunnen deelnemers in het kader van de Walk4Veterans wandelen, fietsen, hardlopen of wat dan ook meer. Elke uitdaging kan ingeschreven worden op het actieplatform van de Walk4Veterans. Sponsoren en laten sponsoren is daarbij 100% veilig en heel eenvoudig. De opbrengst komt ten goede aan diverse projecten voor veteranen zoals bijvoorbeeld de Veteranenhond.

We sluiten de Walk4Veterans af met onze slotwandeltocht bij het Militair Revalidatie Centrum te Doorn? We hopen daar alle deelnemers van de Walk4Veterans te ontmoeten om het gezamenlijk en feestelijk af te sluiten. Wij bieden verschillende afstanden aan:

- 5 kilometer
- 10 kilometer
- 15 kilometer
- 20 kilometer

Honden kunnen uiteraard ook (aangelijnd) meelopen. Wij zorgen na afloop voor een hapje en een drankje onder leiding van de muziek van Veteranen Radio en TV. Doet u ook mee in Doorn?

Hoe doet u mee?

Doe mee als individu.

Stel een eigen team samen en doe samen met uw familie en/of vrienden mee.

Schrijf de naam van uw veteranenorganisatie in als team en doe samen met uw medeveteranen mee. Zo krijgt uw veteranenorganisatie ook meer zichtbaarheid en bekendheid!

Maak reclame voor de Walk4Veterans en roep anderen op om mee te doen of de boodschap te verspreiden:

Mochten er vragen zijn, bel of mail mij gerust. Ik sta u graag te woord en beantwoord alle vragen die u mogelijk heeft. U kunt mij bereiken door een mail te sturen naar miranda@hulpvoorhelden.nl of neem telefonisch contact op via 06-28762252.

Graag zien wij uw deelname tegemoet en wie weet treffen wij elkaar op de slotdag in Doorn! Ik heb er zin in, hopelijk u ook!

EEN AVOM-LID VERTELT:

DICK VAN ESSEVELDT

Tekst Pieter Duijf

“SINDS MIJN PENSIEN DRIJF IK OP HERINNERINGEN!”

Voor deze aflevering fietsen we vanaf Venlo dwars door de Limburgse Peel naar Helenaveen, een plaatsje met rond de 900 inwoners en net over de provinciegrens in Noord-Brabant ligt. Het is een afstand van iets van 23 kilometer. Het rustieke dorpje behoort tot de gemeente Deurne en is vernoemd naar Helena Panis, de echtgenote van Jan van de Griendt, één van de stichters in 1853 van de veenkolonie.

De Maatschappij Helenaveen liet destijds een particulier kanaal, de Helenavaart, graven. De zwarte turf kon zodoende worden afgevoerd naar de Noordervaart. Later werd ook turfstrooisel vervaardigd. Er bevond zich zelfs een drijvende turfstrooiselfabriek. Het turf-

strooisel werd uitgevoerd naar geheel Europa en diende ter vervanging van stro in de Londense en Parijse paardenstallen voor leger en tram.

Wie door de Peel kuiert, rijdt of wandelt, doet dit bij wijze van spreken door de verhalen van de schrijvers Toon Kortooms en Anton Coolen. In de verte hoor je de poëtische liedjes van Rowwen Hèze uit het nabijgelegen Horst-America in Noord-Limburg. Helenaveen is min of meer een protestantse enclave in een overwegend katholieke omgeving. Helenaveen werd vroeger ook wel het Strooijen Dorp genoemd. Het plaatsje kende toentertijd veel armoe. De turfarbeiders hadden een uiterst karig inkomen. Op een klein stukje grond verbouwden

ze uit nood hun eigen groenten en soms wat fruit. De natuurlijke omgeving van Helenaveen kent tegenwoordig een beschermde status.

We bellen aan bij Dick van Esseveldt (84). Naast de voordeur hangt zijn naambordje met de beeltenis van een schip en met het veelzeggende opschrift 'Thuisbasis Dick van Esseveldt'. Zijn familie komt oorspronkelijk uit de Betuwe. Veel andere achternamen zijn terug te leiden naar Drenthe en Overijssel. “De marine zit nog altijd in mijn hart.” oppert Dick. In 1957 trad hij in dienst bij de Nederlandse Zeestrijdkrachten. Nog niet zo lang geleden kreeg

hij een kopie van zijn conduiteboekje, het aantekenschrift met beoordelingen en eventuele veroordelingen gedaan tijdens de actieve diensttijd. "Normaal krijg je dit niet meer in te zien, maar ik was zogenaamd mijn memoires aan het schrijven voor mijn kleinkinderen."

Dick zag op 28 oktober 1940 het levenslicht. De oorlog was een half jaar eerder in volle hevigheid losgebarsten. Als peuter en kleuter groeide hij gedurende de Duitse bezetting op. "Het was het laatste jaar van de oorlog toen we 's nachts over de hei moesten evacueren naar Sevenum. Dat was voor ons gezin erg spannend. Na de oorlog kwamen we terug in een leeggeroofd Helenaveen. We kregen kleren van de HARK (= Hulpactie Rode Kruis). Dus alle jongens van mijn leeftijd hadden

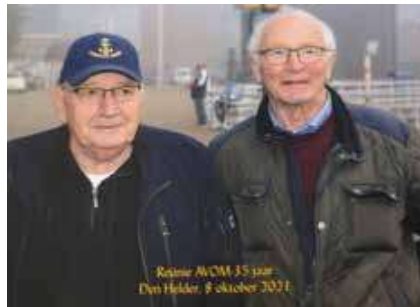
dezelfde trainingsbroeken aan. Ook kregen we oorwarmers met zo'n stalen band. Heel Helenaveen was alles kwijt, maar we hielpen elkaar. Na mijn schooltijd kon je een vak gaan leren of gaan werken. Ik wilde gaan werken en kwam in dienst bij een koudgrondtuinder. Met kost en inwoning verdiende ik 30 gulden in de maand. Dat geld konden ze thuis met 10 kinderen goed gebruiken. Na een jaar bij die tuinder kon ik bij een bakker beginnen, ook met kost en inwoning. Mijn loon bedroeg 12 gulden in de week, maar dat geld zag ik nooit. Dat werd van de rekening afgetrokken."

Nadat Dick zijn 16e verjaardag had gevierd, lonkte de marine. "Ik toog op een dag naar Eindhoven voor een eerste selectie. Daarna ging ik voor de keuring naar Voorshoten. Vanuit Den Haag ging ik met het blauwe trammetje daarnaartoe. We waren met ongeveer 100 jongens op de keuring. Na een week bleven er nog maar 30 man over. Ik moest 's maandags terugkomen, want ik had platvoeten. Toen de dokter vroeg of ik bij de

Marine wilde, zei ik meteen 'ja'. 'Dan kun je nu naar Hilversum om je aan te melden en dan kijk ik over een jaar wel hoe het met je gaat.'"

Zo trots als een pauw reisde Dick op 14 maart 1957 vervolgens naar Hilversum en meldde zich daar bij het Marine Opleidingskamp (MOKH). "Op maandagavond zat ik al op de naaizolder mijn kleren te nummeren met een kettingsteek. Dat heb ik overleefd. De militaire vorming bestond uit marcheren, roeien op 'De Nooitgedacht' en schieten op de Hilversumse heide. Op 2 september 1957 werd ik geplaatst op 'De Zeven Provinciën' voor mijn koksopleiding. Met deze kruiser gingen we met de Amerikanen en de Engelsen oefenen in het Poolgebied. We voeren samen met een Amerikaans vliegkampschip de USS Forrestal. Dat was voor mij als gewone plattelandjongen uit Helenaveen een hele belevenis. Nadat ik mijn opleiding had afgerond werd ik geplaatst in de kombuis in Hilversum. Daar heb ik veel geleerd van majoor-kok Versteeg."

Op 25 augustus 1958 wachtte de 'Karel Doorman'. "Die lag nog in dok bij Wilton-Feijenoord. Na de scheepskombuis kwam ik terecht in de officierskombuis. Ik heb vele reizen met de 'Doorman' gemaakt naar Amerika, waar we de Grumman trekkers hebben getest, een tweemotorig voertuig dat later ook werd gekocht. In Willemstad heb ik mijn zus Corrie nog ontmoet. Zij ging emigreren. Daar lag de 'Sibajak', een vracht/passagierschip, bij de Pontjesbrug. Mijn zus mocht daar gelukkig drie uur van boord, anders had ik haar niet kunnen treffen. Zoals ik al zei heb ik vele reizen met de 'Doorman' gemaakt. Bestemmingen waren onder andere de Amerikaanse basis op Cuba, Jacksonville, Aruba en daarna naar Hamburg. Daar werden we vorstelijk ontvangen. We waren het eerste vliegekamp-schip dat na de oorlog daar aanlegde."

In december 1959 sloeg het noodlot toe. "Op 15 december overkwam me een ernstig ongeluk in de scheepskombuis. Ik was

er alleen en wilde de rode bieten controleren. Die zaten in een ketel van 600 liter. Deze ketel stond onder druk. Ik wilde de knevel zachtjes opendraaien, maar ik schoot uit. Ineens stond ik midden in het kokende bietensap. Ik moest er dwars doorheen lopen om bij een andere grote ketel van 600 liter te komen. Die stond vol met aardappels klaar in koud water voor de volgende dag. Hier dook ik in voor de pijn. Toen de andere koks binnen-kwamen, begrepen zij niet wat ik in die ketel deed. 'Ga een dokter halen. Ik zit hier niet voor mijn lol,' riep ik. In de ziekenauto werd ik vervolgens naar het ziekenhuis in Overveen gebracht."

Na zijn herstelperiode werd Dick op 24 oktober 1960 geplaatst op de 'Hadda' voor de visserij-inspectie op de Zeeuwse wateren. "Ik heb daar een geweldige tijd meege-maakt."

Daarna kwam hij op de lijst voor uitzending. "Op 28 juli 1961 ging het per DC 7 naar Nieuw-Guinea. De hele familie bracht me naar

Schiphol om afscheid te nemen. Plotseling hoorden we 'Here is your captain speaking. We moeten even terug vanwege een kapotte band.' Mijn familie was al naar huis toen dat werd omgeroepen. Maar na een uur was de klus al geklaard. We vlogen over Anchorage (Alaska). Daar zijn we geland om te tanken. Urenlang zijn we over ijsbergen gevlogen. Uiteindelijk kwamen we aan in Tokyo. Van Tokyo ging het naar Biak. Daar kwamen we na 36 uur in het vliegtuig te hebben gezeten aan. Bij aankomst van ons schip de 'Kortenaar' zei ik tegen mijn maat: 'We komen op een wachtschip. Deze boot zal niet meer varen.' Maar toen zei de onderofficier van de wacht: 'Kok, om 10 uur gaan we varen.' Ik vroeg waar mijn bed was. Dat bleek de bakstafel in het achterverblijf te zijn. Nou, daar zaten ze tot 10 uur 's avonds te kaarten, maar 's ochtends om 6 uur moest alweer de tafel gedekt worden. In Biak heb ik van een marinier een stretcher gekocht, zodat ik op het helikopterdek kon slapen. Ik was moderne schepen gewend, maar deze 'Kortenaar' was rijp voor de sloop. De kombuis was omgebouwd van kolen naar olie, maar we hadden een geweldige bemanning. We wisten dat we het samen

moesten doen. Onze chef-kok was geweldig. We deden ons uiterste best voor hem en voor de bemanning. Na drie weken begon de oorlogswacht. Overdag eten koken in de kombuis en verder waren we met zes man ingedeeld bij een kanon. Een vluchter, een bakser en een temperder. Ik moest de hulzen en de granaten aangeven. De actie was altijd 's nachts in het pikkedonker. Overdag moesten we eten koken en oefenen. We hebben eens zes weken aan een stuk door gepatrouilleerd. Dan kwam de vijand 's nachts, maar voer ook weer terug om ons moreel kapot te krijgen. We werden bevoorrad door een koopvaardijchip, dat verscholen lag in een baai. Het werd menens bij Vlakke Hoek. In de nacht van 15 op 16 januari 1962 hebben we aan boord van de 'Kortenaer' deelgenomen aan een nachtelijke actie aan de zuidkust van Nederlands Nieuw-Guinea waarbij een Indonesische infiltratie-poging, uitgevoerd met behulp van torpedoboten, door gevechtsoptreden werd verijdeld. De vlammen die opstegen waren wel dertig meter hoog. We hebben veel Indo's uit het water gehaald, maar veel van hen waren al dood."

Na de slag werd de bemanning gehuldigd in Hollandia door

commandant Reeser. "Daarna moesten we olie laden bij Sorong. Er was een onderzeeër gesignaleerd. Die moesten we opsporen en vernietigen. Maar daar had je twee moderne jagers voor nodig om daar een kans tegen te maken. Bij een onderzeebootalarm moest ik naar het halfdek. Dat was twee compartimenten naar beneden om daar de luiken te sluiten. Bij melding moest ik ook de dieptebommen in de lift zetten en naar boven sturen. Ik hoorde de schroef draaien en wist dan dat de torpedo's op de troef afgingen. Het was twee dagen zigzag varen om de onderzeeër te ontlopen. Ik was daar geen held in. Ik had schrik. Ik vroeg en bad tot Onze Lieve Heer of ik hier uit mocht komen en dat ik dan de Belijdenis zou doen. Toen alles achter de rug was hebben we met drie man de Belijdenis gedaan. Ziekenverpleger Maay, een hofmeester en ik. Gelukkig was het allemaal snel afgelopen. Minister Luns moest bakzeil halen. We kregen geen steun van Amerika. We zouden het nooit hebben gered. Er lagen drie Russische onderzeeërs en er waren verschillende Toepolev bommenwerpers gestationeerd in Indonesië. En dan heb ik het nog niet over de Russische troepen die er lagen.

Al met al vond ik het een zeer gespannen tijd. Wij als bemanning hielden elkaar op de been. Ook na onze diensttijd bleef onze vriendschappelijke band. We konden met elkaar over die tijd spreken, want thuis snapte men het toch niet wat we allemaal hadden doorgemaakt. Toen alles achter de rug was en was overgedragen aan de UNO zijn we via een stop bij India via het Suez Kanaal en een stop bij Palermo naar huis naar Den Helder gevaren en tenslotte in februari afgezwaaid. Ik moest van mijn vader thuis bij hem in het bedrijf komen werken op de vrachtwagen. Pap kon zelf niet meer werken. Dat heb ik tot mijn pensioen gedaan. Sinds mijn pensioen drijf ik op herinneringen! Ik heb samen met mijn vrouw een fijn gezin met drie kinderen mogen opbouwen. Ik wil graag mijn kameraden Harrie Raaijmakers, Harrie Stuljens en Lirus van der Laan bedanken. Jongens die ik zeker niet mag vergeten en die alleen nog in mijn gedachten voortleven zijn Mossing, Leo Verhofstad, Willem Anker, Marius Haring, Bert Thijssen en Leo Leyzinga. Mogen zij rusten in vrede. En jongens, die ik vergeten ben. Sorry. Jullie waren allemaal geweldig..."

ANDRÉ VAN DUIJVENVOORDE:

“HET WAS MIJN TIJD NOG NIET.”

In 1965 was ik als korporaal der mariniers geplaatst op het Amfibisch Oefenkamp Texel (AOKT), thans genaamd de Joost Doorleinkazerne. In januari/februari was ik daar in opleiding voor mijn kwaliteitssnummer specialist landingen en rubberboten. De bedoeling was dat ik aan mariniers, die hun eerste militaire vorming (EMV) en/of hun meer specialistische vorming (MSV) hadden voltooid, de amfibische opleiding zou geven.

Omdat in de wintermaanden geen opleidingen werden gegeven, vervulde ik naast mijn opleiding tot instructeur ook algemene taken, die aan de vaste bemanning waren opgedragen. Eén daarvan was bijstand verlenen aan de schietoefeningen van vloot en de Marine Luchtvaartdienst (MLD). In het kader daarvan speelde zich de volgende gebeurtenis af.

De schietbanen bevonden zich op het ruime strand ten westen van het AOKT, genaamd de Texelhorst. Het was een eenzaam, afgezet strandgedeelte. De schietbanen waren in beheer bij de MLD. Wanneer de vliegtuigen van de MLD niet actief waren met schietoefeningen en/of het werpen van bommen was er op het AOKT geen MLD-detachement. De schietoefeningen van de vloot gingen wel gewoon door. Die vonden plaats vanaf buitengaats liggende schepen of vanaf de wal. Er werd dan geschoten op een langwerpige

schietzak (manche) die in het algemeen werd gesleept door een MLD-vliegtuig van het type North American Harvard, afkomstig van het Marinevliegveld De Kooy (MVKK). In die gevallen zorgde een detachement van het Korps Mariniers dat de manche werd opgehaald, de treffers op de manche werden geteld, dat het resultaat werd doorgegeven aan de artillerieofficier van het schip en dat de manche weer bij het MVKK terecht kwam. Bij het ophalen van de manche ging het eens heel goed mis. Ik keek de dood in de ogen. Alleen omdat het mijn tijd nog niet was, om een uitdrukking van SBNV Van der Kop te gebruiken, ben ik in leven gebleven.

Het ophalen van de manche ging onder leiding van een onderofficier van het Korps die een groepje van drie mariniers of matrozen zich had. De onderofficier had dan een week manchedienst. In februari 1965 was het mijn beurt. Het vroom dat het kraakte. Op de open vlakte van de Texelhorst heerste een gevoelstemperatuur van naar schatting -10°C . In een open jeep reden we erheen, want men ging ervan uit dat een marinier tegen de kou moest kunnen. Op de Texelhorst zagen we dat een gele Harvard, een eenpersoons vliegtuig van vliegtuigsquadron 9 (VSQ9) van het MVKK boven het Marsdiep en de Noordzee vloog. Hij trok een manche die ongeveer 1000 m achter het vliegtuig hing. We hoorden het typische geluid van

het luchtafweergeschut van een schip dat op zee lag. Op een bepaald moment hield het schieten op. De Harvard kwam in onze richting, maar vloog nog hoog. De bedoeling was dat het vliegtuig de manche zou loslaten. Deze kwam dan langzaam naar beneden. Wanneer die echter op het strand lag was hij voor ons niet te zien. Om de vindplaats aan te duiden stunte de vlieger met het vliegtuig om de plek waar de manche lag en reed de jeep er naar toe.

In dit geval lag de manche niet op het strand, maar op een zandbank. Wij moesten door het koude water van een zwijn naar de zandbank waden. Dit ging gepaard met schelden en vloeken. De vlieger zag dat ook en probeerde ons door laag te vliegen in het koude zee-water te drukken. Dat lukte niet. Kennelijk kreeg de man daarover de pest in. Op de zandbank moesten we nog een eindje lopen. De vlieger vloog toen zo laag dat wij intuïtief ons op het zand lieten vallen om niet geraakt te worden door de propeller van het vliegtuig. Dat ging een paar keer zo door. Op een bepaald moment zei ik: "Nu is het genoeg. Een marinier buigt niet voor een MLD'er". Ik besloot te blijven staan. Daar kwam de Harvard weer aan. Het vliegtuig vloog super laag, nog lager dan eerst. Het kwam in een razende vaart op ons af. "Dekken", hoorde ik iemand achter mij schreeuwen. Ik bleef staan. In een flits besefte ik dat mijn laatste uurtje was geslagen. De Harvard vloog zo laag, dat zijn propeller bijna het zand raakte. Op het aller, allerlaatste moment – ik kon in de cockpit kijken en zag aan het gezicht van de vlieger dat

hij schrok omdat ik bleef staan – liet ik me toch maar achterover in het zand vallen. Nog voordat mijn rug/achterhoofd het zand raakte, raasde de Harvard over mij heen. Heel goed voelde ik de windstroom die de draaiende propeller veroorzaakte. Ik besefte onmiddellijk dat de propeller van mij gehakt zou hebben gemaakt wanneer ik was blijven staan. Ik sloeg een kruis en dankte God op mijn blote knieën dat ik nog leefde. Ik bleef even versuft liggen en werd me weer van de buitenwereld bewust toen een marinier aan me schudde. Iedereen was zich rot geschrokken. Dit had niemand verwacht. Een stroom verwensingen ging in de richting van de vlieger. Deze was blijkbaar ook geschrokken. Hij draaide af. We zagen dat de Harvard linea recta in de richting van het MVKK vloog.

We hadden ons werk gedaan. Toen we op het AOKT kwamen was de woede bekoeld. Ik heb er geen werk van gemaakt. Dat was mazzel voor de vlieger. Voor mij was het een bijna-doodervaring. Ik kan in elk geval wel zeggen dat ik toen Magere Hein met de zeis recht in zijn gezicht had gekeken. Dat het niet altijd goed afliep bewijst de volgende geschiedenis. Op 3 maart 1966 liep een ploeg van de MLD op de Texelhors naar een afgeworpen manche. Daarbij was ook een Harvard betrokken. Deze ging bij het stunten zo laag, dat hij met de propeller de leider van de ploeg raakte. Deze was op slag dood.

Uit: "Een leven vol spanning". 2022. Auteur: André Duif.

GEACHTE OUDGEDIENDE MARINEMAN EN/OF -VROUW....

Bent u geïnteresseerd in Marine, Koopvaardij, Zeesleepvaart, Visserij en/of Binnenvaart en nog meer?... Neem dan eens een kijkje op <http://www.tenanker.com>

In ****ten Anker**** wordt aandacht gegeven aan geïnteresseerden uit het heden en verleden, verhalen van lezers over hun belevenissen (ook sterke verhalen), ervaringen opgedaan in hun varensleventje, heel veel kopiewerk uit de historie over onze ROOTS, over datgene wat ons heeft gekneed tot diegene wie we zijn geworden.

Als lid van de **AVOM** -- zo stel ik me het voor -- kan het misschien wel fijn zijn om naast alle verenigings-activiteiten digitaal maritieme verhalen in uw eigen mailbox te kunnen ontvangen met verhalen uit het heden, maar vooral uit het verleden.

Kortom... legio mogelijkheden mits deze passen in onze doelgroep.

**** ten Anker **** is een digitale uitgave met een **gratis abonnement** die iedere donderdag in uw mailbox verschijnt en koppeland daaraan krijgt u iedere maandag het **** publicatiebord ****

In het "Publicatiebord" kunt u allerhande zaken laten publiceren maar ook kunt daar zoekertjes in laten plaatsen!

Bijvoorbeeld dat u op zoek bent naar een oude sobat (maatje) die u uit het oog bent verloren maar ook zoekend naar artikelen in de breedste zin.

Bent u geïnteresseerd?

Vul dan even het aanvraagformulier in op <https://www.tenanker.com/aanvraag-abonnement.html>

Alle eerdere uitgaven van ****ten Anker**** kunt u ook op de site vinden.

Mag ik u ook verwelkomen, met maritieme groet;

Arie Krijgsman
arcon46@kpnmail.nl

95-JARIG BESTAAN

VAN DE VRIJWILLIG KORPS CURAÇAO(VKC)

Tekst Joop Kooijman

Op 23 juni jl. vierde het Vrijwilligers Korps Curaçao vijftennegentig jaar geleden werd opgericht. Dat gebeurde drie weken na de overval van Urbina door de heer C.N. Winkel. Ondanks de vele waarschuwingen in het verleden, dat de Curaçaose defensie ontoereikend was met een Korps van negentig man Militaire Politie, werd deze constatering op voor Nederland vernederde wijze bevestigd.

Op 8 juni 1929 vond de overval plaats door de Venezolaanse opstandelingenleiders Urbina en Machado, die hulp kregen van de Venezolaanse arbeiders, die voor de Shell werkten. Fort Amsterdam werd overvallen en er vielen drie doden onder de dienstdoende Politietroepen. De Gouverneur en de Militaire Commandant werd gevangengenomen en de totale wapen- en munitie voorraad werd gestolen.

Het Amerikaanse vrachtschip Maracaibo werd gevorderd en de hele meute met medeneming van de Gouverneur en de Militaire Commandant als gegijzelden voer naar La Vela de Coro, op ongeveer 100 km afstand van de Annabaai. Na aankomst gingen de opstandelingen aan land, maar de invasie mislukte. Het S.S. Maracaibo keerde met de gegijzelden naar Curaçao terug.

Wijlen de heer Bos Verschuur van de Landsradio Dienst heeft destijds via de radio-installatie van een binnenliggende tanker, de Nederlandse autoriteiten geïnformeerd over de overval en de gevolgen. De Nederlandse regering zond meteen de snelle torpedojager Kortenaer met 96 zwaarbewapende mariniers. In die tijd waren er nog geen vliegverbindingen. Ook

kwam er een vrachtschip uit Suriname met KNIL-militairen. Intussen had men op Curaçao voorlopige maatregelen genomen. De Shell had een weerkorps en bracht staalplaten op vrachtauto's aan, om deze bestand te maken tegen geweerkogels.

Tot 1919 was er een Weerbaarheids Korps op Curaçao, dat onder leiding stond heer C.N. Winkel. In dat jaar vestigde deze commandant zich, net als vele Curaçaoënaars in Havana op Cuba. De heer Winkel nam ontslag en het Weerbaarheidskorps werd ontbonden. Gelukkig keerde de heer Winkel enige jaren later naar Curaçao terug en nam op 23 juni 1929 het initiatief om het Vrijwilligers Korps Curaçao op te richten. Er kwamen bijna 200 personen naar de vergadering, waaronder leden van het vroegere Weerbaarheidskorps. Alle aanwezigen schreven zich in en hun namen een voorletters zijn bekend.

In 1938 begonnen donkere oorlogswolken aan de Europese hemel samen te pakken. In Curaçao werden de onderlinge banden tussen de militaire autoriteiten aangehaald en werden gezamenlijke oefeningen gehouden tussen het VKC, de Mariniers en de Militaire Politie.

Op 26 augustus 1939 vaardigde de Nederlandse regering een mobilisatie bevel uit voor de Landmacht en de Zeemacht. De militaire luchtvaart ressorteerde in die dagen onder de Landmacht.

Deze mobilisatie gold ook voor Curaçao. Behalve de reserve- en dienstplichtigen werd ook het VKC onder de wapenen geroepen en onder de Krijgswetten gesteld. De Schutterij werd weer in het leven geroepen, maar de opleiding moest nog beginnen.

Bij het VKC voegden zich nieuwe vrijwilligers. Eén der instructeurs, wijlen de heer F.E. Monte vertelde, dat in de meidagen van 1940 men zeer bewust was van het feit, dat er Nazi sympathisanten op Curaçao verbleven. De zogenaamde "Vijfde colonne", die het gezag omver wilde werpen. Zo ver kwam het niet, want het VKC ontdekte een grote regenput ter grootte van een garage, die vol bleek te zijn met wapens en munitie!

Curaçao was gedurende Tweede Wereldoorlog van enorm belang voor de geallieerden. Dit kwam door de aanwezigheid van de grootste olieraffinaderijen ter wereld, die vliegtuigbenzine en gasolie aan de strijdkrachten leverden.

Dit leidde tot grote aantrekkingskracht van de Nazi Duitse onderzeeboten, de zgn. "U Boote", die de brandstof export naar de oorlogsgebieden trachtte te verhinderen door zoveel mogelijk tankers te torpederen. Veertien schepen van de KNSM, die Curaçao bevoorraden met voedsel en andere behoeften werden getorpedeerd, waarbij 25 Curaçaose zeelieden het leven verloren.

De VKC kreeg een veel groter personeelsbestand en verdedigde het land, waar eerst Britse- en daarna Amerikaanse landstrijdkrachten samen met de lokale militairen dag en nacht paraat stonden. Er is een geval bekend, dat een U-boot olietanks op Curaçao begon te beschieten, maar het daar opgestelde Curaçaose kanon onder bekwame leiding van korporaal van Niel wist de vijand te verjagen.

Op 8 mei 1945 tekende de opperbevelhebber van Nazi-Duitsland de overgave en op 2 september 1945 eindigde de oorlog in het Verre Oosten door de overgave van Japan, die werd afgedwongen middels twee Amerikaanse aanvallen met atoombommen.

Het VKC heeft een eigen afdeling op de Marinebasis Suffisant. Daar staat het Commandocentrum onder leiding van Luitenant-Kolonel R Gibbes en zijn staf. Voorts staan er nog VKC-barakken en een garage, waar drie door de Koninklijke Marine geschonken vrachtwagens alsmede patrouille voertuigen (inclusief drie nieuwe) plus een ambulance staan. Momenteel telt het VKC 138 manschappen, 32 onderofficieren en 16 officieren, in totaal 186 personen, waarvan 24 vrouwen.

Alle VKC'ers hebben een vaste werkkring en kunnen daarom alleen op zaterdag oefenen. Soms moet het VKC serieus worden ingezet, bijv. bij onlusten of rampen, dan werken de respectievelijke werkgevers van de VKC'ers mee, door de VKC'ers vrijstelling van hun werk te geven.

DE HUIDIGE POSITIE

VAN DE NEDERLANDSE KOOPVAARDIJ

Tekst Joop Kooijman

Gedurende de vreedetijd heeft de Nederlandse Overheid de Nederlandse Koopvaardij altijd als een commerciële activiteit gezien. De vraag kan worden gesteld, of dit een verstandige benadering is? Volgens de prestigieuze marine historicus wijlen Kapitein-Luitenant ter Zee Anthony Kroese (overlevende commandant van de getorpedeerde torpedojager Kortenaer tijdens de Slag in de Javazee) bestaat de Zeemacht van een land uit de Marine en de Koopvaardij samen.

Gedurende de Tweede Wereldoorlog is dit gebleken, toen het voortbestaan van Groot-Brittannië afhing van het in stand houden van de overzeese verbindingen. Hetgeen met enorme verliezen gepaard ging, de zogenaamde "Slag van de Atlantische Oceaan". Immers, zonder geïmporteerd voedsel, grondstoffen en (militaire)hulpmiddelen was Engeland ten dode opgeschreven.

De Nederlandse Regering zag de oorlogsdreiging en importeerde vanuit Argentinië twee miljoen ton graan in de verwachting, dat Nederland neutraal zou blijven. De Koninklijke Marine bereidde de Nederlandse Koopvaardij voor op het uitbreken van de oorlog en gaf scheepsdefensiecurssussen aan koopvaardij officieren. De kapitein van ieder koopvaardijsschip onder Nederlandse vlag, had een verzegelde Staatsenveloppe in zijn brandkast en die mocht pas worden geopend na ontvangst van een speciaal gecodeerd bericht via Scheveningen Radio. Toen Nederland op 10 mei 1940 zonder oorlogsverklaring door de Nazi's werd aangevallen, was een grote Nederlandse Koopvaardijvloot buitengaats en de gezagvoerders volgden de gegeven instructies en arriveerden in bevriende en neutrale havens!

De huidige internationale wereldsituatie is uitermate gecompliceerd. Er zijn gebieden, waar oorlog heerst

of oorlog dreigt: Oekraïne, Taiwan, Centraal Afrika en het Midden-Oosten. De 75 jaar oude NATO was een rustgevend militair bondgenootschap, maar de politieke onrust in de Verenigde Staten vormt een grote bedreiging.

Oud-President Donald Trump maakt goede kansen om in November a.s. als president te worden herkozen. Hij dreigt al jaren om de Verenigde Staten uit de NATO te onttrekken met als argument, dat de meeste NATO-landen minder dan 2% van hun jaarlijks bruto nationaal product, zoals afgesproken binnen de NATO, aan Defensie besteden. Het is een publiek geheim, dat Donald Trump en Vladimir Poetin met elkaar op goede voet staan. Een uitermate gevaarlijke situatie voor het vrije "Westen". Vele westerse staatshoofden en hoge militairen waarschuwen, dat Rusland een oorlog tegen het westen voorbereid. Men schat, dat deze over twee jaar zou kunnen uitbreken. Indien Trump als president van de USA in November a.s. zou worden herkozen en de NAVO zou verlaten, zou de deur wijd open worden gezet voor Russische agressie. Voorbereiden en opletten blijft de boodschap.

De Nederlandse Overheid heeft door de jaren heen niets gedaan om van de Nederlandse koopvaardij een belangrijke economische- en (ook een militaire) steunpilaar, alsmede werkgever te maken. Het fiscaal beleid ten aanzien van de Nederlandse koopvaardij officieren is rampzalig en heeft tot een dieptepunt in de omvang van het officierskorps geleid. De vele open vacatures werden vooral door Russen ingevuld. Omdat de zeevaartopleiding in Rusland zeer goed is, met spreekt van academisch niveau, werden er talloze Russische kapiteins en hoofdwerktuigkundigen aangesteld. Deze ontwikkeling schrok vele Nederlanders af en zo kwamen vele subalterne officiersfuncties in Russische handen. Uiteraard heeft de Wet-

gever rekening gehouden met een mogelijk militair conflict met Rusland en dienovereenkomstige wetgeving aangenomen. Daarin is o.a. vastgesteld, dat in geval van oorlog, alle Russen van boord moeten. Wie moeten de opengevallen plaatsen gaan invullen? Het aantal zeevarende Nederlanders op bijvoorbeeld ondersteuningsschepen in de olie exploratie- en exploitatie scheepvaart zijn in aantal ontoereikend. Aangezien de Wetgever kennelijk niet op de hoogte is van de praktijk dienaangaande, zal de Wet in geval van oorlog te kort kunnen schieten.

De Russische opvarenden onderhouden hun in Rusland wonende gezinnen. Men hoeft geen "insider" te zijn, om na te gaan, welke instructies Poetin zal geven aan de Russen aan boord van Nederlandse schepen. Deze schepen mogen geen logistieke rol spelen in de bevoorrading van Nederland of andere voor Rusland vijandelijke landen. Uitwijken naar bevriende havens van Rusland zijn opties, maar de Nederlandse schepen tot zinken brengen behoort ook tot de mogelijkheden

EPILOOG

Het zou de Nederlandse Regering sieren, als huidige positie van de Nederlandse Koopvaardij nader op deskundige wijze te laten onderzoeken en hieruit zouden ondersteunende maatregelen moeten voortvloeien. Die moet leiden tot een Nederlandse Koopvaardijvloot bemand met Nederlandse koopvaardij officieren. Zulks ter vergelijking met de jaren na de Tweede Wereldoorlog, die een ander en beter Overheidsbeleid kenmerkte.

NIEUWS VAN DE AFDELINGEN

AFDELING AMSTERDAM

Na enkele peilingen onder de leden voor het ondernemen van een uitstapje, nam het bestuur van de AVOM Amsterdam het besluit om een tocht naar het forteiland Pampus te organiseren. Dit kunstmatige eiland werd tussen 1887 en 1895 aangelegd als onderdeel van de Stelling van Amsterdam om de vaargeul Pampus te verdedigen tegen aanvallen vanuit destijds de Zuiderzee.

Op donderdag 18 juli 2024 werd er daarom door 36 deelnemers gewacht op de veerboot vanuit Muiden van 11.30 uur voor de overtocht naar forteiland Pampus. Het was vanaf het eerste moment genieten, want het weer was uitzonderlijk goed, vergeleken met de voorgaande weken.

Een boottochtje, ook een veerboottochtje, roept bij oud-marinepersoneel altijd herinneringen aan vroeger op en die herinneringen werden dan ook al snel besproken. Minder geïnteresseerde toehoorders, die de verhalen beleefd aanhoorden, hadden geluk: De overtocht over een afstand van ongeveer 2,5 kilometer duurt slechts iets meer dan een half uur!

Om ongeveer 12.30 uur werd onze groep op Pampus ontvangen door gids Jaap, die kort uitlegde wat er op het programma stond. Maar voordat Jaap aan zijn taak kon beginnen werd er geluncht.

Na de lunch werd door Jaap de rondleiding gegeven. Zijn uit-

leg mag zonder meer deskundig genoemd worden. De rondleiding duurde ongeveer anderhalf uur en een samenvatting zou geen recht doen aan de uitleg van Jaap.

'Je moet er heen om te beseffen waarover het gaat!'

Mocht je een bezoek aan Pampus overwegen: Het is een fort met het comfort van de 19e eeuw, niet gemakkelijk begaanbaar voor minder mobiele personen, zonder sanitair, zonder liften, verwarming of koeling. Hedendaagse voorzelingen tref je aan in het restaurant.

Enkele zaken die in de uitleg van Jaap aan de orde kwamen: Het eiland is kunstmatig tot stand gekomen; voor het fort zijn enorme hoeveelheden materiaal aangevoerd met de machines waarover in 1880 beschikt kon worden; voor de fundering van het fort zijn bijvoorbeeld 4000 heipalen de grond in gegaan; er werd een slim rioolstelsel aangelegd voor de 200 soldaten die er waren gehuisvest; het fort was dusdanig ontworpen dat het vanuit alle zijden verdedigd kon worden met lichte wapens; de 4 enorme 24cm-kanonnen (vernietigd tijdens WO2) hadden een schootsbereik van 8 km, effectief 6 km, richting Noord en Noordoost over de Zuiderzee; et cetera. Ondanks al dit technische vernuft en verdedigingskracht is het fort en de rest van de Stelling van Amsterdam nooit gebruikt ter verdediging tegen een vijand en werd in 1933 gesloten.

Een bijzondere attractie was de virtuele Ballonvaart. In de 'ballonmand' ga je virtueel de lucht in en je ervaart het ook zo. Je zweeft boven de Stelling van Amsterdam en ziet onder andere welke rol de inundatiewerken gehad zouden hebben. Je ziet er alle aspecten van op een 360-graden rondscherm. Werkelijk spectaculair!

Voor de liefhebbers was er na de rondleiding nog tijd voor een drankje, waarna het veer terug genomen kon worden. Niet alle deelnemers vertrokken gelijktijdig. Op elk heel uur tot 17 uur vaart de boot naar Muiden en alle deelnemers aan dit geslaagde uitje zijn succesvol overgezet. Uit de reacties achteraf kon de conclusie getrokken worden dat het een succesvol evenement is geweest voor alle deelnemers.

(Kort verslag door Engbert Vos)

AFDELING NIJMEGEN

Na de activiteiten in 2024 was de barbecue in juni de laatste voor de vakantie. Voor dit jaar staan er nog twee activiteiten gepland. Op 12 oktober vieren we het 31-jarig bestaan van onze afdeling die werd opgericht op 8 oktober 1993. Op deze zaterdag zijn jullie welkom vanaf 14:00 uur in het clubhuis van sv Hatert. Henk Nillesen maakt dan een Nasi-hap zoals jullie die kennen vanuit het verleden. Op 14 december heeft het bestuur iets nieuws gepland, namelijk een stamppotmaaltijd bestaande uit verschillende soorten stamppot gemaakt door Henk Nillesen. In het verleden hebben we ooit een stamppotreisje gehad, twee bussen vol een groot succes. Hopelijk komen er veel aanmeldingen voor 14 december. Ook deze zaterdag zijn jullie welkom vanaf 14:00 uur in het clubhuis van sv Hatert. Het bestuur houdt jullie op de hoogte van allerlei info in de 4-jaarlijks verschijnende Nieuwsbrief. Zoals eerder gemeld

was het versturen van de Bakstafel niet meer mogelijk vanwege een tekort aan financiële middelen. Op de site van AVOM worden regelmatig teksten geplaatst betreffende hetgeen gebeurt binnen onze afdeling.

AFDELING NOORD-BRABANT OOST

TELEURSTELLING

Ja, zoals reeds in de vorige VastWerken geschreven hadden we de wens geuit op een goede aanmelding voor onze jaarlijkse

activiteit, want de laatste jaren was de opkomst niet erg groot, ook nu weer een activiteit op een locatie die midden onze regio lag, dus wat afstand betreft zou dat geen belemmering behoeven te zijn. Waarschijnlijk omdat men op de geplande dag reeds een privé-bezigheid had of om gezondheidsredenen en vervoersproblemen is de animo dit jaar deel te nemen tot een dieptepunt gedaald, gevolg de activiteit hebben we helaas moeten annuleren. Gelukkig degene die zich wel hadden aangemeld, hebben we elders een gezellige samenkomst kunnen regelen met een drankje en maaltijd wat in goede aarde viel waarvan eenieder volop van genoot.

Tenslotte ons verzoek aan onze leden: kom met ideeën voor activiteiten, waar wij dan op in kunnen springen en volgend jaar jullie wens kunnen vervullen. Denk mee, dan is eenieder tevreden want de jaren tikken weg en we hebben elkaar toch nog zo hard nodig als Marinemannen om samen te kunnen bijkletsen over onze goede oude diensttijd.

Frits Heidendaal - Harry van Keulen.

REÛNIE 2024

VRIJDAG 27 SEPTEMBER 2024 IN AMSTERDAM

De Reüniecommissie ex-schrijvers/logistieke dienst administratie der Koninklijke marine zal – ijs en weder dienende - op vrijdag 27 september 2024 weer een reünie houden.

De reünie is toegankelijk voor actief dienenden en post-actieven uit de doelgroep en tevens zijn echtgenotes, partners en introducés van harte welkom.

Locatie: Evenementencentrum (ECA) van het Marine-etablissement Amsterdam (MEA)

AANVANG 10.30 UUR

Aanmelden kan uitsluitend via het aanmeldingsformulier op de website www.schrijverslda.nl/reunie

Hier vindt u ook alle bijzonderheden; verdere info eventueel te verkrijgen via e-mail info@schrijverslda.nl

De toegangsprijs bedraagt **€ 19,50 p.p.** (inbegrepen ontvangst met thee/koffie en gebak, riant borrelgarnituur/Hollands buffet en een aangeklede rijsthap). Dit bedrag dient gelijk bij inschrijving te worden voldaan cf. de aanwijzingen op de website.

Onze reunie wordt mede mogelijk gemaakt door:

Op 30 mei 2024 bestond de Citizens Rescue Organisation (CITRO) Bonaire een jaar. In navolging van de CITRO Curaçao, heeft Bonaire nu sinds een jaar ook een vrijwillige zeereddings organisatie en die staat onder de bezielende leiding van de Bonairianen Gideon Goedgedrag en Eddy Thielman.

Het opstarten van zo'n organisatie is niet eenvoudig want daar zijn veel geld en enthousiaste vrijwilligers voor nodig. Momenteel is men vooral bezig met het verkrijgen van de hoognodige reddingsboot en alle handelingen om het bestaansrecht te ondersteunen, zoals fondsenwerving, want deze NGO krijgt geen subsidie. Bijzonder daarbij is dat de Nederlandse regering voor de BES-eilanden een programma heeft gelanceerd, inclusief de nodige fondsen, om deze eilanden van operationele reddingsboten te voorzien, maar is dit vooralsnog alleen op Saba en St. Eustatius van toepassing.

De noodzaak voor zo'n reddingsorganisatie vindt zijn oorsprong onder meer in regelgeving van de ICAO (International Civil Aviation Organisation van de Verenigde Naties), welke stelt dat elke aan zee gelegen vliegveld of luchthaven over reddingsmiddelen moet beschikken om de inzittenden van in zee verongelukte vliegtuigen te kunnen redden.

Waarbij opgemerkt dat de directe aanleiding voor de oprichting van CITRO Curaçao een ongeluk van een vliegtuig op zee was, en dat dit ook tragisch genoeg op Bonaire nog relatief recent gebeurd is. Afgezien van regelgeving onderstreept ook dit het belang voor een reddingsorganisatie op de eilanden.

En dan is er nog de scheepvaart en watersport die een zeereddingsorganisatie op zijn minst wenselijk maken. Bonaire ontwikkelt zich snel, het aantal commerciële internationale vluchten neemt toe, en de scheepvaart en de watersport groeien. Er komen veel toeristenschepen en deze ondervinden soms het overboord gaan van passagiers, waartoe reddingsacties noodzakelijk zijn.

Wil Bonaire zijn geloofwaardigheid op transportgebied niet in gevaar brengen, dan is de verdere ontwikkeling van CITRO Bonaire een eerste vereiste.

Opgesteld door Joop Kooijman, oud oprichter en gedurende de eerste 25 jaar voorzitter van CITRO CURAÇAO.

DUIKERS VINDEN IN WO II

GEBOMBARDEERDE EN GEZONKEN

NEDERLANDSE ONDERZEEËR: 'ECHT EEN TRIO

Nederlandse en Maleisische duikers hebben begin juli in Maleisische wateren het wrak gevonden van de gebombardeerde onderzeeboot Harer Majesteits O-20. De boot, waarin nog menselijke resten van zeven bemanningsleden liggen, moet zo snel mogelijk worden beschermd om te voorkomen dat illegale oudijzerpiraten het wrak roven en zo de graven schenden. „De dreiging is heel groot.”

„De vondst was echt een triomf”, zegt onderwaterarcheoloog Martijn Manders, de autoriteit op dit gebied bij de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). Voor de Maleisische kust dook hij zelf naar 45 meter diepte om te kijken. „Je zag daar een grote sigaar, helemaal ingekapseld door visnetten.”

Het wrak is veel meer dan alleen een stuk metaal, zegt Manders: het gaat om een oorlogsgraf. Commandant Snippe en zijn zes bemanningsleden stierven aan boord van de O-20 toen die in 1941 werd getorpedeerd door de Japanners.

Veel in de Tweede Wereldoorlog gezonken Nederlandse schepen en onderzeeboten zijn al van de bodem verdwenen. Illegale bergers slaan op zee hun slag en verkopen aan wal het kostbare ijzer zonder zich te bekommeren om de stoffelijke overblijfselen van bemanningsleden. In 2019 bleken de onderzeeërs O-16 en K-17 spoorloos verdwenen.

Een team van de rijksdienst en de Koninklijke Marine speurde samen met Maleisische collega's opnieuw naar twee vermiste boten. De overheid van Maleisië had groen licht gegeven. Eerst zochten ze de Hr.Ms. K-XVI, door Japanners getorpedeerd bij Borneo. Ze vonden de juiste locatie, er waren nog wat metalen resten te zien, maar tot frustratie van de onderzoekers was de boot verdwenen. Dieven hebben het wrak ergens in de afgelopen jaren opgetakeld voor verkoop. Daarmee hebben ze de graven van 36 Nederlandse opvarenden geschonden.

Met de O-20 zou wel hetzelfde zijn gebeurd, vreesde het team, maar het had geluk: deze onderzeeër lag wel nog op zijn plek. „De boot was nog in redelijk

goede staat”, zegt Manders. „Het wrak lag amper onder het zand en er zat heel veel vis omheen. Ik had op die diepte maar acht minuten om te kijken, daarna moest ik alweer omhoog. De op afstand bestuurbare onderwaterdrones van de marine konden langer kijken.”

Maar wat nu? Metaalrovers liggen altijd op de loer. Bergen is geen optie. Het is goed gebruik om een wrak op de bodem te laten zodat de graven niet worden verstoord. Maar daarmee dreigen metaaldieven vrij spel te krijgen. Daarom moet Nederland in gesprek met Maleisië om de O-20 blijvend te beschermen.

Manders: „We kunnen tegenwoordig ontzettend veel om een wrak te beschermen. Maar je moet wel toestemming hebben van de kuststaat om dat te mogen doen. Je kunt denken aan monitoring met een satelliet, daarmee voeren we al tests uit. Je kunt het wrak ook markeren, zodat je het kunt traceren als het wordt verplaatst of als het boven water komt. Een bewakingsboei is ook een mogelijkheid, zodat je direct een signaal krijgt als er daar iets gebeurt. Daaraan zijn natuurlijk kosten verbonden.”

Het ijzer van onderzeeboten is gewild voor gebruik in medische apparatuur omdat het niet aan radioactieve straling is blootgesteld. Al het ijzer ter wereld boven water is, dankzij naoorlogse kernproeven, wél blootgesteld aan straling en daarom minder geschikt voor hypergevoelige medische apparaten.

(Bron: De Telegraaf)

TIJDELIJKE TENTOONSTELLING ECHO VAN DE STRIJD OM INDONESIË IN MUSEUM BRONBEEK

Documentair fotograaf Suzanne Liem brengt aangrijpende verhalen in een fototentoonstelling. De tijdelijke tentoonstelling is te zien tot eind november 2024 en vertelt het complexe verhaal van de Nederlandse koloniale aanwezigheid in Indonesië tussen 1816 en 1962.

De tentoonstelling Echo van de Strijd om Indonesië werpt een origineel en indrukwekkend licht op de onafhankelijkheidsstrijd in Indonesië. Door in gesprek te gaan met kinderen en kleinkinderen van hoofdrolspelers in deze strijd - zowel in Indonesië als in Nederland - wekt de fotograaf onze geschiedenis tot leven en verweeft zij emoties en persoonlijke verhalen met de beladen geschiedenis. Centraal staat het perspectief van nakomelingen van invloedrijke personen uit de geschiedenis, zoals dat van nazaten van Soekarno en Hatta aan Indonesische kant en Spoor en Van Mook aan Nederlandse zijde.

Tussen 1945 en 1950 maakten miljoenen Indonesiërs en talloze Nederlanders, Indische Nederlanders, Molukkers, Papoea's en Chinezen deze turbulente periode in Indonesië mee. Bijna tachtig jaar later houdt de strijd om Indonesië ons, misschien wel meer dan ooit, nog steeds bezig. Het project van Suzanne Liem markeert een belangrijke stap in het verbinden van Nederland en Indonesië door zowel de Nederlandse als de Indonesische stemmen te laten horen. Met portretten, sequenties, citaten en audiofragmenten maakt Echo van de Strijd om Indonesië de geschiedenis bijna tastbaar.

Suzanne Liem: 'De kinderen en kleinkinderen stellen zich voor ons open. Het laat de meesten niet onbewogen om over hun voorouders te vertellen.'

Documentair fotograaf Suzanne Liem is van Nederlands-Chinees-Javaanse afkomst. In 2010 legde zij De Weduwen van Rawagede vast. Zij maakte ook tentoonstellingen en een boek over de Molukse gemeenschap in Nederland: Lain Sayang Lain. Haar diepgaande interesse in de strijd om Indonesië heeft geresulteerd in het project Echo van de Strijd om Indonesië dat later in boekvorm zal verschijnen bij Uitgeverij Walburg Pers.

Op de foto zien we Andi Abdussalam Syahrir (l) (1975) en zijn broer Andi Cibu Syahrir (r) (1977), kleinzoons van vrijheidsstrijder Andi Makkasau Parenrengi Lawawo (1926-1947) zijn verdrietig over de dood van hun grootvader die door de Nederlanders werd verdronken. Vergroot afbeelding Op de foto zien we Andi Abdussalam Syahrir (l) (1975) en zijn broer

Andi Cibu Syahrir (1977), kleinzoons van vrijheidsstrijder Andi Makkasau Parenrengi Lawawo (1926-1947) zijn verdrietig over de dood van hun grootvader die door de Nederlanders werd verdronken.

Beeld: ©Suzanne Liem

Adres:
**Koninklijk Tehuis voor Oud-Militairen
en Museum Bronbeek
Landgoed Bronbeek
Velperweg 147
(let op: stel uw navigatie in op Velperweg 153)
6824 MB Arnhem**

U kunt gratis parkeren op landgoed Bronbeek. Dieren zijn niet toegestaan in het museum, met uitzondering van hulp- en blindengeleidehonden.

Openingstijden:

Open: dinsdag tot en met zondag,
van 10.00 tot 17.00 uur.

Maandag gesloten (behalve op Tweede Paasdag en Tweede Pinksterdag). Het museum is ook gesloten op Eerste Kerstdag en Nieuwjaarsdag.

Entreprijzen per persoon:

0 t/m 5 jaar: gratis

6 t/m 17 jaar: € 5

Vanaf 18 jaar: € 10

Donateurs Vrienden van Bronbeek 2024: gratis

Veteranenpas, Defensiepas en Reservistenpas: gratis

Museumjaarkaart en ICOM-pas: gratis

CJP-pas: € 5

Gids: € 25

Na de succesvolle heropening van het Verzetsmuseum Amsterdam eind 2022, waarin de Tweede Wereldoorlog meer genuanceerd gepresenteerd wordt dan voorheen, werd het tijd ook de visie op de Nederlandse koloniale geschiedenis rond de Tweede Wereldoorlog te herzien. De Tweede Wereldoorlog bracht grote veranderingen in de voormalige koloniën Indonesië, Suriname en de zes Nederlands-Caribische eilanden Aruba, Bonaire, Curaçao, Saba, Sint Eustatius en Sint Maarten. Veranderingen die het activisme en verzet tegen Nederland als koloniale onderdrukker stimuleerden.

Meteen na de oorlog en de capitulatie van Japan wilden de meeste Indonesiërs onafhankelijk worden, maar Nederland voerde een bloedige oorlog (1945 -1949), in een vergeefse poging de kolonie te behouden. Ook de nasleep en de doorwerking van het koloniale verleden tot op de dag van vandaag komen aan bod. De vernieuwde permanente tentoonstelling De Tweede Wereldoorlog en de voormalige Nederlandse koloniën wordt woensdag 2 oktober in het Verzetsmuseum Amsterdam door burgemeester Femke Halsema geopend en is vanaf de volgende dag voor het publiek te bezoeken.

De tentoonstelling, deels gebaseerd op nieuw historisch onderzoek, biedt door het vertellen van meer dan dertig persoonlijke verhalen een nieuwe, completere kijk op de koloniale geschiedenis. Direct na de bezetting van Nederland door nazi-Duitsland worden in de koloniën alle Duitsers en NSB-ers gevangen gezet. Maar ook anti-koloniale activisten. De Curaçaose activist Pedro Medardo de Marchena bijvoorbeeld, omdat hij "gevaarlijk voor de rust en

algemene veiligheid" zou zijn. Duits-Joodse vluchtelingen worden in eerste instantie in hetzelfde kamp opgesloten. Onlangs werd in de Tula lezing gepleit voor rehabilitatie van Medardo de Marchena.

Indonesië wordt tijdens de Tweede Wereldoorlog bezet door Japan en de Indonesiërs ontvangen de Japanners veelal als bevrijders. In Suriname, Curaçao en Aruba arriveren Amerikaanse militairen om de grondstoffenindustrie te beschermen tegen Duitse aanvallen: 60% van het bauxiet voor de Amerikaanse gevechtsvliegtuigen komt tussen 1940 en 1943 uit Suriname. Het grootste deel van de brandstof voor die vliegtuigen komt van de raffinaderijen op Curaçao en Aruba. Voor het eerst wordt er ook een eigen leger opgericht, de Schutterij. Een Surinaamse schutter vertelt: "...de dienstplicht heeft meer gelijkheid gebracht... Dat die blanke jongens hetzelfde moesten doen als die zwarte jongens gaf meer zelfvertrouwen." Zwarte bewoners krijgen leidinggevende posities en het belang van Suriname en de eilanden voor de oorlogsindustrie versterkt het gevoel van eigenwaarde. De Amerikanen brengen ook nieuwe producten mee, een nieuwe mode en uitgaanscultuur. In 1942 opent Pepsi-Cola een fabriek op Aruba.

In Indonesië worden Europese en één op de vijf Indo-Europese burgers door de Japanse bezetter gevangen gezet. Er worden minimaal 70.000 vrouwen tot sekswerk gedwongen, vooral Aziatische, maar ook Europese en Indo-Europese vrouwen. Twaalf miljoen Javanen en vele andere Indonesiërs werken als dwangarbeider en twee miljoen mensen op Java verhongeren door economische uitbuiting van de Japanners. Een Indonesiër vertelt: "Toen dacht ik:

hoor eens, we moeten zowel de Nederlanders als de Japanners eruit gooien”

De Surinaamse Wim Bos Verschuur, die in 1943 de Unie Suriname opricht met als motto Baas in eigen huis!, klaagt bij de Nederlandse regering in Londen dat Suriname “weinig verschilt van een dictatuur”. Later wordt hij gevangengezet. Massaal voeren Surinamers actie voor zijn vrijlating. Om een opstand te voorkomen, laat de regering de gehate gouverneur overplaatsen. Zijn opvolger laat Bos Verschuur vrij.

In Nederland is op 15 augustus de Japanse capitulatie herdacht en twee dagen daarna wordt elk jaar in Indonesië de Onafhankelijkheidsdag gevierd. Jason Chong, woordvoerder Verzetsmuseum Amsterdam: “Door het vertellen van persoonlijke verhalen bieden we diverse perspectieven op deze geschiedenis. We geven aandacht aan zowel het wrede Japanse regime als het verzet tegen de eeuwenlange Nederlandse koloniale onderdrukking in Indonesië. Maar ook tonen we de veranderingen en het activisme in

Suriname en de Nederlands-Caribische eilanden. Deze indringende verhalen zijn relatief onbekend en verdienen het verteld te worden.”

De Tweede Wereldoorlog wordt in het Verzetsmuseum Amsterdam meer genuanceerd gepresenteerd dan voorheen. Vanaf de heropening eind 2022 ontvangt het Verzetsmuseum van vele (inter)nationale bezoekers en media hoge waarderingen, met zelfs een lovend artikel in de New York Times. In 2023 krijgt het Verzetsmuseum een nominatie voor de European Museum of the Year Award en ontvangt het een record aantal bezoekers, die vele vijfsterren Google -en Tripadvisor recensies geven.

De openingstijden van Verzetsmuseum Amsterdam zijn doordeweeks van 10.00 tot 17.00 uur en in het weekend van 11.00 tot 17.00 uur. De entree voor volwassenen is € 16,-, met Museumkaart, Stadspas of City Card is toegang gratis. Voor meer informatie zie www.verzetsmuseum.org.

BOEKENNIEUWS

JAN VAN WAVEREN – EER DE HAAN KRAAIT

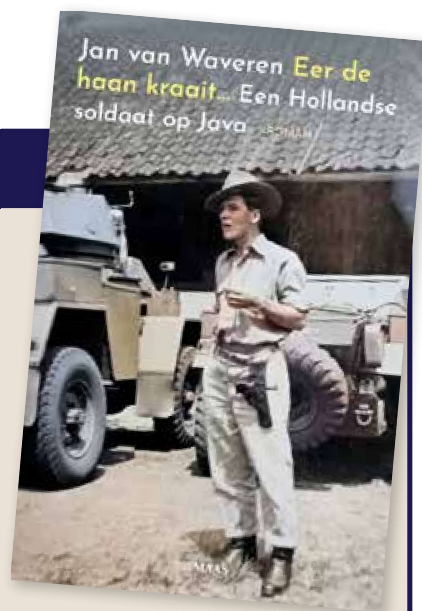
NEDERLANDS - PAPERBACK ISBN 9789083344164 - 2024 - 140 PAGINA'S - € 20,00

‘Jan van Waveren koos ervoor om een roman te schrijven waar de waarheid telkens doorheen sijpelt. Juist wat de hoofdpersoon niet doet, maakt diepe indruk – terwijl zijn acties al verschrikkelijk genoeg zijn. Een dapper boek, al helemaal in 1969.’ DIDO MICHIELSEN ‘Eer de haan kraait...’, over het Nederlandse legeroptreden in Indonesië, brengt ons dichterbij de beleving van een Nederlandse soldaat dan welke historische studie ook.

Jan van Waveren arriveerde eind 1948 als dienstplichtig soldaat op Java en schreef over het laatste oorlogsjaar een onverbloemd autobiografische roman. Hij geeft niet alleen inzicht in het denken en doen van de militair, maar maakt ook de gang van zaken bij patrouilles en executies inzichtelijk.

Jan van Waveren (1928-2011) was een van Nederlands grootste muziekimpresario's en voorvechter van de klassieke kamermuziek. ‘Eer de haan kraait...’ verscheen in 1969 bij Paris, onder het pseudoniem Jan Varenne. ‘Deze roman vertelt eigenlijk alles wat Nederland tijdens de oorlog niet had willen weten, wat verantwoordelijke militairen, bestuurders en politici moedwillig hebben verdonkere-maand en wat sommigen in Nederland nu nog steeds niet onder ogen willen zien.’

Remco Raben

MARINESCHIP KAREL DOORMAN

KEERT TERUG IN DEN HELDER NA MISSIE BIJ JEMEN

Na ongeveer vier maanden is Zr. Ms. Karel Doorman op vrijdag 23 augustus jl. teruggekeerd naar de haven in Den Helder. Het marineschip nam deel aan EU-missie Aspides bij Jemen om daar de internationale scheepvaart te beveiligen.

Sinds november vorig jaar vallen Houthi-rebellen met regelmaat schepen in de Rode Zee aan. De aan Iran en Hamas gelieerde strijdgroep stelt dat ze dit doen om Israël en zijn bondgenoten te raken vanwege de strijd in Gaza, maar vaak lijkt het om willekeurige aanvallen op passerende schepen te gaan.

De Rode Zee is een cruciale vaarroute voor de wereldhandel. Zo'n 12 procent van de internationale handel passeert die wateren ieder jaar. Het is de kortste zeeroute tussen de Middellandse Zee en de Indische Oceaan, en daarmee tussen Europa en Azië.

Als reactie op de Houthi-aanvallen werd de Aspides-missie opgezet. Die bestond naast de Karel Doorman uit drie fregatten uit Italië, Griekenland en Frankrijk. De oorlogsschepen begeleidden koopvaarders langs de kust van Jemen.

Voor de willekeur van de aanvallen maakte de missie soms spannend, vertelt Kapitein-ter-zee Paul Bijleveld vanaf de Karel Doorman in het NOS Radio 1 Journaal. "Je bent eigenlijk continu op je hoede omdat je vreest dat je dat je zelf aangevallen wordt, of omdat een ander schip aangevallen kan worden en je ineens nodig bent."

Het schip voorzag de andere schepen van de missie van brandstof, goederen en munitie. Ook heeft de Doorman medische faciliteiten aan boord en gaf het onderdak aan de internationale staf van de missie.

Er waren meer dan 50 man aan medisch personeel aan boord, die twee operatiekamers konden bedienen. Een matroos van een koopvaartschip dat was aangevallen door de Houthi's werd geopereerd op het schip.

De Aspides-missie gaat door, maar de Karel Doorman zal niet worden afgelost. Bijleveld verwacht dus dat het schip gemist zal worden. “Wij kunnen schepen voorzien van brandstof én meer dan twintig zwaargewonden behandelen in onze operatiekamers. Dat is echt een unieke capaciteit.”

De Houthi's maken deel uit van de 'As van verzet', een aan Iran gelinkt netwerk van gewapende groepen in het Midden-Oosten. Behalve de Houthi-beweging bestaat die groep uit Hezbollah, Hamas en pro-Iraanse milities in Syrië en Irak.

Naast de Europese Aspides-missie is er ook een internationaal samenwerkingsverband onder leiding van de Verenigde Staten actief in de Rode Zee om schepen te beschermen tegen Houthi-aanvallen. Nederland deed ook mee aan die operatie, die Operation Prosperity Guardian (operatie Hoeder van de Welvaart) wordt genoemd.

Ondanks de internationale missies lukt het niet om de aanvallen van de Houthi's te stoppen. Sinds november vorig jaar hebben de Houthi's ruim tachtig schepen aangevallen met raketten en drones. Daarbij werden vier zee-lieden gedood. De beweging nam één schip in beslag en bracht twee schepen tot zinken.

(Bron: NOS)

RUSSISCH VLOOTVERBAND GEËSCORTEERD

Zr.Ms. Holland en het Britse patrouilleschip HMS Tyne hebben in juli een Russisch vlootverband geëscorteerd op de Noordzee. Een NH90-maritieme gevechtshelikopter en kustwachtvliegtuig ondersteunden de actie. Een overzicht van Defensie-operaties in de week van 22 tot en met 28 mei 2024.

Het vlootverband was de zogeheten Nederlandse Exclusieve Economische Zone binnengevaren via het zuiden. De marine nam de escorte dan ook over van de Belgische collega's.

Het gebeurt vaker dat Russische schepen door genoemde zone varen. Hier geldt een internationaal afgesproken recht van vrije doorvaart. Toch begeleidt de marine dergelijke vlootverbanden. Dit om de waakzaamheid te benadrukken.

De vijf Russische schepen waren na inzet in de Middellandse Zee waarschijnlijk onderweg naar hun thuishaven.

ESCORTE CHINESE MARINESCHEPEN BALTISCHE ZEE

Een paar Chinese marineschepen werden zaterdag 21 juli 2024 plaatselijke tijd ,door NAVO-schepen geëscorteerd naar de Baltische Zee toen ze op weg waren naar de Russische stad Sint-Petersburg voor de viering van de Dag van de Marine dit jaar.

Beelden van een live-brugcamera legden het moment vast waarop een Deense patrouilleboot de Chinese destroyer Jiaozuo en vlootolietanker Honghu voorbij de Deense eilanden leidde, volgens een X-post van scheepspotter Markus Jonsson (een pseudoniem).

Kurt Pedersen, een andere scheepspotter, postte foto's van de Chinese oorlogsschepen toen ze onder de Grote Beltbrug van Denemarken door voeren, dieper de Oostzee in, die de bijnaam "NAVO-meer" kreeg na de toetreding van Finland en Zweden.

De Jiaozuo, een Type 052D geleide-raket destroyer, en de Honghu, een Type 903A aanvullingsschip, zijn beide in dienst van China's Zuidzee Vloot in de Zuid-Chinese Zee. De scheepsklassen hebben respectievelijk de NAVO-classificaties Luyang III en Fuchi.

Het Allied Maritime Command van de NAVO en de Deense marine reageerden niet onmiddellijk op afzonderlijke schriftelijke verzoeken om commentaar op de ontmoeting op zee. Het flottielje met twee schepen maakt deel uit van China's 46e marine-

escorte-eenheid, die sinds 2008 bijdragen aan de strijd tegen piraterij in de Hoorn van Afrika.

Een scheepscamera detecteerde de schepen die begin vorige week de Middellandse Zee verlieten en de Noord-Atlantische Oceaan binnenvoeren, en het Chinese ministerie van Defensie kondigde woensdag aan dat ze op 14 juli een vijfdaags havenbezoek in de Marokkaanse haven Casablanca hadden afgerond.

Het Chinese Ministerie van Defensie en het Russische Ministerie van Buitenlandse Zaken waren niet bereikbaar voor commentaar. De Jiaozuo en de Honghu zullen de komende uren langs de zee grenzen van de NAVO en het hoofdkwartier van de Russische Oostzeevloot in Kaliningrad varen, voordat ze Sint-Petersburg bereiken.

Elke laatste zondag van juli wordt in de stad de jaarlijkse Russische marine dag gevierd, waarbij president Vladimir Poetin en andere militaire topfunctionarissen een marine parade bijwonen vanaf het nabijgelegen eiland Kronstadt.

Eerder deze week zeiden functionarissen in Sint-Petersburg echter dat de parade op 28 juli – het hoofdevenement -om onbekende redenen was afgelast.

EREGALERIJ 3E KWARTAAL 2024

25 JAAR LID VAN DE AVOM

Het hoofdbestuur feliciteert de onderstaande leden met hun 25 jarig lidmaatschap van de AVOM en spreekt haar dank uit voor hun langdurig betoonde trouw aan de vereniging.

3e kwartaal 2024

NAAM	WOONPLAATS	AFDELING	DIENSTVAK/RANG
Borst, G.J. de	Nieuwegein	Alkmaar	Tlgr
Buitelaar, P.P.	Enkhuizen	Amsterdam	Snr
Dijkstra, A.	Bergum	Friesland	Mach
Doorn, J.C. van	Medemblik	Amsterdam	Marn
Duivestein, F.G.	Raamsdonk	Noord-Brabant	Mach
Harn, S.J. van	Philippine	Zeeland	Snr
Helden, F.J.M. van	Buchten	Algemeen	Matr
Hofker, F.	Leidschendam	Zuid Holland	Elmnt
Kammerman, J.	Den Helder	Den Helder	TD OFF
Krauth, J.D.H.	Den Helder	Den Helder	Mach
Lubach, R.H.	Spijkenisse	Zuid Holland	Mach
Mollema, W.	Veenendaal	Algemeen	Rrmnt
Petersen, J.	Arenal Ilucmajor	Amsterdam	Snr
Smit, G.A.M.	Doornspijk	Salland	Tlgr
Smits, R.H.J.T.	Kerkrade	Algemeen	Matr
Tavecchio, P.J.	Rijswijk	Zuid Holland	Tlgr
Verbeek, M.	Hoorn	Amsterdam	Obd
Voort, C.L. van der	Schagen	Amsterdam	Tde
Wees, J.J.S. van	Amstelveen	Amsterdam	Matr
Wit, L.A.M. de	Geertruidenberg	Noord-Brabant	Matr
Zijlstra, J.	Ravenswoud	Algemeen	Schr
Zuidam, D.M.	Sneek	Friesland	Hofm

REÜNIE LANDINGSVAARTUIGEN

Hr.Ms.L9607-L9608-l9609 Mariniers 1961-1962
LCPR's – LCA's Nieuw Guinea

Eemnes, september 2024

Onderwerp: Reünie 5 maart 2025

Beste Nieuw-Guinea Veteranen,

Hierbij doe ik u een datum toekomen voor de geplande bijeenkomst in het MEA, c.q. ECA te Amsterdam op woensdag 5 maart 2025.

U kunt op deze manier eventueel rekening houden met deze dag indien u aanwezig wilt zijn om herinneringen op te halen en sterke verhalen wilt uitwisselen met oude maten.

Nadere mededelingen volgen nog.
Tot ziens en blijf gezond!

Hopende u hiermee voldoende ingelicht te hebben,
Verblijf ik

Met vriendelijke groet,

Ed Veldwijk – Hoogeboomstraat 31 – 3755 SE Eemnes –
M: +31-(0)651350373
E: landingsvaartuigennieuwguinea@gmail.com
Rekeningnummer: NL76 INGB 0798189924 t.n.v.
Landingsvaartuigen

AVOM EVENEMENTENKALENDER

DATUM	TIJD	AFDELING	EVENEMENT/ACTIVITEIT	LOCATIE
12-jun-24		Zuid-Holland	Excursie	MLD Vliegkamp Valkenburg
29-jun-24	10:00 uur		Nationale Veteranendag	Malieveld-Den Haag
11-jul-24			Marine Veteranendag	Marinehaven Den Helder
19-jul-24		Zuid-Holland	Oploopmiddag	Het Anker' Van Ghent Kazerne Rotterdam
13-aug-24	16:30 uur	Salland	Reünie met BBQ(ook voor leden Drenthe, Friesland en Gelderland)	Brasserie Sie-es-an Balkbrug(camping)
14-aug-24		Zuid-Holland	Oploopmiddag (onder voorbehoud i.v.m. vakanties)	Het Anker' Van Ghent Kazerne Rotterdam
24-aug-24	13:30 uur	Noord-Brabant Oost	Kegelmiddag	De Vresselse Hut St.Oedenrode
6-sep-24			Wereldhavendagen	Havengebied Rotterdam
7-sep-24			Wereldhavendagen	Havengebied Rotterdam
7-sep-24			Indië-Herdenking	Nationaal Indië-monument Roermond
8-sep-24			Wereldhavendagen	Havengebied Rotterdam
27-sep-24	10:30 uur		Reünie ex-schrijvers/logistieke dienst	Marine Etablissement Amsterdam
12-okt-24	14:00 uur	Nijmegen	31 jaar afdeling Nijmegen	Clubhuis SV Hatert
24-okt-24		Hoofdbestuur	Landelijke Contactdag AVOM	Den Helder
14-dec-24	14:00 uur	Nijmegen	Stamppotbuffet met bingo	Clubhuis SV Hatert
5-mrt-25			Reünie landingsvaartuigen	Marine Etablissement Amsterdam

VERHALEN GEZOCHT VAN AVOM-LEDEN

Voor de rubriek 'Een AVOM-lid vertelt' is de redactie voortdurend op zoek naar mooie levensverhalen van onze abonnees. Die verhalen kunnen gaan over hun jeugd, hun marineverleden en hun verdere leven.

Onze redacteur/verslaggever Pieter Duijf komt ze graag bij u thuis optekenen.

Interesse? Stuur dan een mail naar redactie@avom.nl of bel met 06-10313970.

WILT U LID WORDEN VAN DE AVOM?

Ga naar www.avom.nl en meld u aan. De Contributie is slechts € 30 per jaar, inclusief het magazine VastWerken.

HOOFDBESTUUR

IN MEMORIAM

NAAM	RANG/STAND	AFDELING	WOONPLAATS	GEBOREN	OVERLEDEN
J.A.L. Rozenhart	Schr 1e klas	Zuid-Holland	Leiderdorp	25-7-1942	17-2-2024
P.Dijkman	Ltz sd 2 oc	Den Helder	Julianadorp	30-4-1933	11-3-2024
D.A.C. van der Plas	Vlgtmkr 2e klas zm	Amsterdam	Uithoorn	22-8-1939	28-2-2024
M.J. Tunders	Smjr Elmt	Noord-Brabant Oost	Veghel	28-2-1931	15-3-2024
J. Quirijns	Marn 2e klas zm	Zeeland	Breskens	5-1-1935	14-3-2024
G.J. ter Denge	Matr 1e klas	Den Helder	Den Helder	7-7-1938	13-1-2024
G.H.M. Konings	Lda 2e klas zm	Zuid-Holland	Wassenaar	9-1-1939	niet bekend
D. Dijkshoorn	Vltmkr 2e klas zm	Den Helder	Julianadorp	26-1-1941	niet bekend
H. Forsten	Hofm 2e klas zzm	Zuid-Holland	Hendrik Ido Ambacht	13-6-1927	niet bekend
A.J. Nnagelhout	2e klas zm	Ammsterdam	Dokkum	30-9-1939	16-6-2024
J. de Koning	Kplmach	Noord-Brabant Oost	Rosmalen	4-2-1936	23-10-2023
J.J.M. Wisse	Tlgr 1e klas	Zuid-Holland	Zoetermeer	31-5-1950	7-4-2023
C. van Dalen	Vltmkr 1e klas	Zuid-Holland	Den Haag	24-7-1944	3-4-2024
H.W. Dobbelaar	Ltz 2 o.c.	Zeeland	Oost-Souburg	15-10-1944	21-9-2024
E.J.F. Hermans	Mach. 1e klas	Algemeen	Born	10-9-1940	6-7-2024
K.E.C. de Jager	Matr. 1	Algemeen	Nederweert	8-3-1947	19-4-2024

NIEUWE LEDEN

NAAM	RANG/STAND	AFDELING	WOONPLAATS
Kregting, J.B.	Matr 1 e klas	Nijmegen	Groesbeek
Sanders, A.F.	Klp. Ldv	Noor-Brabant Oost	Best
Bijleveld, I.	KLU. Sld.	Zeeland	Vlissingen
Siesem, H.	Matr 1 e klas	Alkmaar	Schagen

AVOM - DOELSTELLINGEN

- Het bevorderen van kameraadschap tussen de leden van de vereniging onderling en met het actief dienend personeel van de Marine;
- Het behartigen van de belangen van hen, die als militair bij de Koninklijke Marine hebben gediend of nog actief dienend zijn;
- Het onderhouden van goede contacten en betrekkingen met de Koninklijke Marine;
 - Het mede hoog houden van de eer en de tradities van de Koninklijke Marine;
- Het in herinnering houden en eren van hen die gesneuveld of overleden zijn in dienst van het vaderland en in het bijzonder hen die in dienst van de Koninklijke Marine zijn gevallen;
 - In gevallen van materiële of immateriële noden of andere belangen van leden of nabestaanden zal de AVOM een adviserende of doorverwijzende functie hebben, in eerste aanleg naar de reeds bestaande organisaties of instellingen van de Koninklijke Marine.

WAT DOET DE AVOM?

De AVOM organiseert voor haar leden diverse activiteiten en bijeenkomsten, eens per jaar houden we ook een landelijke reünie. Daarnaast is de AVOM te vinden op diverse evenementen zoals de Marinedagen en de Nationale Veteranendag.

De vereniging is aangesloten bij de Stichting Veteranen Platform.

De AVOM is aangesloten bij de Vereniging Veteranenplatform

CONTACTGEGEVENS AVOM AFDELINGEN

AFDELING ALKMAAR

NL50 RABO 0396 4749 18

Siem Smit, voorzitter,
Lid Raad van Afgevaardigden
M: +31 (0)6-33149952
E: p.huijboom@live.nl

Wim Groot, secretaris
T: +31 (0) 725714117
E: tiny.groot@wxs.nl

AFDELING AMSTERDAM

NL28 INGB 0003 0633 58

Harry Bijleveld, voorzitter,
Lid Raad van Afgevaardigden
T: +31 (0) 294253417
E: hbijleveld@hetnet.nl

Wim de Weerd, secretaris,
T: +31 (0)6-49641490
E: moeka@quicknet.nl

AFDELING DEN HELDER

NL59 INGB 0006 0659 20

Emile Roegies, voorzitter
Lid Raad van Afgevaardigden
T: +31 (0)6-25005131
E: ecm.roegies@kpnmail.nl

Leonard Degener, secretaris
T: +31 (0)223-697938
E: leonard_961@hotmail.com

AFDELING FRIESLAND

Henk Hendriksen, contactpersoon
Lid Raad van Afgevaardigden
T: +31 (0)6-51356533
E: hjw.hendriksen@gmail.com

AFDELING GRONINGEN-DRENTHE

Roelf Nienhuis, contactpersoon,
Lid Raad van Afgevaardigden
M: +31 (0)6-50665512
E: roelf.007@home.nl

AFDELING LIMBURG-NOORD

NL66 RABO 0190 5120 08

Hans Peters, voorzitter
Lid Raad van Afgevaardigden
T: +31(0) 774742349
E: hans.maja@outlook.com
Herman Geerlings, secretaris
T: +31 (0) 774742774
E: hermgeerlings@home.nl

AFDELING NIJMEGEN

Roel Kasper, penningmeester

Voorzitter (vacature)

Secretaris (vacature)

AFDELING NOORD-BABANT

Voorzitter (vacature)

Theo Wouterse, voorzitter/
waarnemend secretaris
Lid Raad van Afgevaardigden
T: +31 (0) 497575560
E: twouterse1949@kpnmail.nl

AFD. NOORD-BRABANT-OOST

Frits Heidendaal, contactpersoon
Lid Raad van Afgevaardigden
M: +31 (0)6-49229197
E: fritsheidendaal1938@gmail.com

AFDELING OOST-OVERIJSEL

NL03 INGB 0006 4933 40

Allart Oldejans, voorzitter
Lid Raad van Afgevaardigden
M: +31 (0)6-46342732
E: aoldejans@xs4all.nl

Gerrit van Gils, secretaris
M: +31 (0)6-51750545
E: gerritjanvangils@gmail.com

AFDELING SALLAND

NL62 INGB 0000 2798 16

Jan Hopster, voorzitter
Lid Raad van Afgevaardigden
M: +31 (0)6-14197010
E: hopster1@xs4all.nl

Rob van den Bosch, secretaris
M: +31 (0)6-28889357
E: r.bosch01@kpnmail.nl

AFDELING ZEELAND

NL35 RABO 0389 3647 97

Jan Foekking, voorzitter
T: +31 (0) 118466676
Rob Schouw, secretaris
Lid Raad van Afgevaardigden
M: + 31 (0)6-48180446
E: schouw@vlissingennet.nl

AFDELING ZUID-HOLLAND

NL08 INGB 0004 7838 19

John Huf, voorzitter
M: +31 (0)6-42595334
E: Born.as.storm@gmail.com
Adriaan van Stolk, secretaris
Lid Raad van Afgevaardigden
M: +31 (0)6-53299877
E: aw.van.stolk@gmail.com

MAAK VAN UW SECRETARIS GEEN SPOORZOEKER

Geef tijdig een verandering door van uw uw huis- e-mailadres of telefoonnummer.
secretaris@avom.nl

AVOM SHOP

NR.	ARTIKEL	PRIJS
9302	Blazer Badge	€ 6,00
9303	Schouder epaulet (per set)	€ 8,50
9304	Stropdas	€ 12,00
9306	Reversspeld (pin)	€ 3,00
9309	Knopen (set van 6 groot en 6 klein)	€ 16,00
9315	Naambadge	€ 25,00
9317	Baret (vloot)	€ 20,00
9318	Anker (voor baret vloot)	€ 6,00
	Baret inclusief anker in één bestelling	€ 25,00
9323	Trui (vloot)	€ 52,50
9324	Parka (vloot)	€ 85,00
9325	Overhemd korte mouw	€ 21,00
9326	Overhemd lange mouw	€ 22,00

LEVERTIJD

Binnen 20 werkdagen, afhankelijk van beschikbaarheid.

Bij eventuele opmerkingen over levertijd en/of artikel, melden bij beheerder AVOM-SHOP Wim Brons, M: 06-22467441, E: w.brons@avom.nl

De AVOM-artikelen 9301 t/m 9328 zijn te bestellen door overmaking van het bedrag op rekening: NL31 ABNA 058 863 11 16 ten name van AVOM, met vermelding van maatvoering en verzendadres. Voor buitenlandse betalingen ook BIC-nummer vermelden: BIC ABNANL2A

Alle artikelen zijn inclusief verzendkosten.

Maatvoering is volgens standaard confectiematen.

Retourzending door foute opgave van maatvoering zijn voor eigen rekening.

Blazer Badge

Epauletten

Baret

Stropdas

Pin

Naambadge

Pilot shirt

Parka

Trui